

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžf/135/2014
Identifikačné číslo spisu:	6014200559
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200559.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej v právnej veci žalobcu: EXIME, s.r.o., Dukelských hrdinov 143/16, 960 01 Zvolen, IČO: 44 801 092, zastúpený: JUDr. Ivanom Schvarzom, advokátom, so sídlom Jarná 4, Sliač, proti žalovanému: Slovenská republika, Daňový úrad Banská Bystrica, Nová ulica 13, 974 04 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/526269/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 v spojení s rozhodnutím č. 9601401/5/1043131/2014/KosA zo dňa 19.03.2014 a rozhodnutím č. 9601401/5/1575530/2014/KosA zo dňa 23.04.2014, rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/526890/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 v spojení s rozhodnutím č. 9601401/5/1043131/2014/KosA zo dňa 19.03.2014 a rozhodnutím žalovaného č. 9601401/5/1575490/2014/KosA zo dňa 23.04.2014 a rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/527390/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 v spojení s rozhodnutím č. 9601401/5/1043131/2014/KosA zo dňa 19.03.2014 a rozhodnutím č. 9601401/5/1575417/2014/KosA zo dňa 23.04.2014, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/78/2014-63 zo dňa 08. októbra 2014 jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/78/2014-63 zo dňa 08.10.2014 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/526269/2014/Milv zo dňa 10.02.2014, rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/526890/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 a rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/527390/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 zamietol a rozhodnutie žalovaného č. 9601401/5/1043131/2014/KosA zo dňa 19.03.2014, rozhodnutie žalovaného č. 9601401/5/1575530/2014/KosA zo dňa 23.04.2014, rozhodnutie žalovaného č. 9601401/5/1575490/2014/KosA zo dňa 23.04.2014 a rozhodnutie žalovaného č.

9601401/5/1575417/2014/KosA zo dňa 23.04.2014 zrušil. O trovách konania rozhodol podľa § 250k Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.) tak, že žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania na účet právneho zástupcu žalobcu v sume 681,79 Eur a na účet žalobcu 210,-Eur.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že všetky tri rozhodnutia žalovaného - daňového úradu zo dňa 10.02.2014 nenadobudli a ani nemohli nadobudnúť právoplatnosť, žaloby proti týmto rozhodnutiam sú predčasné, preto súd ohľadom týchto troch rozhodnutí žaloby zamietol. Súd pri rozhodovaní v predmetných rozhodnutiach vychádzal z ustanovenia § 72 ods. 2 daňového poriadku, z ktorého výslovne vyplýva, že odvolanie je možné podať aj písomne. Ide o špeciálne ustanovenie pre podanie odvolania. Bolo by v rozpore s ustanovením § 72 ods. 2 daňového poriadku, ale predovšetkým v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ak by bola pripustená možnosť podať odvolanie len elektronickými prostriedkami v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ daňového poriadku, pretože by bolo porušené ústavné právo daňového subjektu na prípadnú súdnu ochranu (čl. 46 ods. 2 Ústavy SR). Pri výklade ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a/ daňového poriadku nemožno akceptovať gramatický výklad, pretože by bol v rozpore jednak so zásadami samotného daňového konania, ale predovšetkým s princípom zákonnosti a s princípom práva súdnej ochrany, ktoré patria medzi nosné piliere Ústavy Slovenskej republiky. Neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu podľa čl. 1 Ústavy SR je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať. Rešpektovanie princípu právnej istoty je aj súčasťou rozhodovania orgánov verejnej moci pri aplikácii práva.

Krajský súd vychádzajúc z uvedených skutočností dospel k záveru, že postup žalovaného, keď považoval odvolania žalobcu za nepodané, bol nezákonný, žalovaný nerešpektoval účel a zmysel jednoty právnej úpravy daňového konania a nevykladal procesný predpis určujúci postup v daňovom konaní v kontexte so základnými ústavnými právami žalobcu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR), ako aj so zásadami daňového konania (§ 2, § 3 Zákona o správe daní).

Žalovaný mal s ohľadom na zachovanie práv žalobcu vyplývajúcich z čl. 46 ods.1, 2 Ústavy SR povinnosť predložiť správny spis spolu s odvolaním II. st. správneho orgánu na rozhodnutie a nie vybaviť vec oznámením, podľa ktorého považuje odvolania za nepodané.

I napriek tomu, že oznámenie zo dňa 19.03.2014 č.: 9601401/5/1043131/2014/KosA, ktorým žalovaný - daňový úrad oznamuje žalobcovi, že jeho podania zo dňa 28.02.2014 voči rozhodnutiam o vyrubení rozdielu dane sa považujú za nepodané, nemá síce formálne náležitosti rozhodnutia vydaného v administratívnom konaní, avšak svojimi procesnými dôsledkami významne zasahuje do ústavne chráneného práva žalobcu na prejednanie jeho veci, je preto podľa názoru krajského súdu takéto oznámenie i bez formálnych znakov rozhodnutia spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve.

Krajský súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody po preskúmaní veci a postupu oznámenia zo dňa 19.03.2014 zrušil, nakoľko konanie pred správnymi orgánmi v súvislosti s včas podanými písomnými podaniami odvolaní nebolo ukončené. Ak bolo proti rozhodnutiu I. st. správneho orgánu - daňového úradu podané odvolanie, je potrebné, aby o odvolaniach rozhodol II. st. správny orgán - Finančné riaditeľstvo SR.

Krajský súd ďalej uviedol, že vzhľadom na už konštatovaný skutkový a právny stav, nebol tu dôvod na podanie žiadosti o odpustenie zmeškania lehôt na podanie odvolania voči rozhodnutiam žalovaného, preto aj rozhodnutia žalovaného, ktorými nebolo vyhovieť žiadostiam žalobcu o odpustenie zmeškania lehoty, sú kontraproduktívne, preto bolo potrebné zrušiť aj rozhodnutia žalovaného, ktorými nebolo vyhovieť žiadosti žalobcu o odpustenie zmeškania lehoty na podania odvolaní, keďže odvolania boli podané riadne a včas.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Uviedol, že rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ust. §

205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.

Uviedol, že správca dane nebol nečinný a nespôsobil daňovému subjektu odňatie možnosti na preskúmanie prvostupňových rozhodnutí odvolacím orgánom, a to z dôvodu, že odvolanie voči hore uvedeným rozhodnutiam neboli správcovi dane doručené zákonným spôsobom.

Poukázal na to, že možnosť podať odvolanie len elektronickými prostriedkami v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je v rozpore s ustanovením § 72 ods. 2 Daňového poriadku ani v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a článkom 46 ods. 2 Ústavy - porušenie ústavného práva daňového subjektu na prípadnú súdnu ochranu, nakoľko v zmysle § 72 ods. 2 Daňového poriadku sa odvolanie podáva písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane alebo orgánu, ktorého rozhodnutie je odvolaním napadnuté. A taktiež v zmysle § 13 ods. 1 Daňového poriadku podanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice.

Dôvodil, že ustanovenia § 14 ods. 1 a § 72 ods. 2 daňového poriadku tvoria súčasť platného právneho predpisu účinného od 01.01.2014 a preto nemôžu byť navzájom v rozpore tak, ako to cituje rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici. § 14 ods. 1 daňového poriadku sa stal účinným neskôr ako § 72 toho istého zákona (jeho novelizáciou) čím zákonodarcia určil zúženie formy podania odvolania u vybraných resp. určených daňových subjektov taxatívne vymenovaných v § 14 ods. 1. O tejto skutočnosti niet pochyb a musí tu platiť domnienka zakotvená v § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky, podľa ktorého o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátená.

Žalovaný preto navrhol, aby Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici pod č. 23S/78/2014-63 zo dňa 08.10.2014 zrušil a žalobu v zmysle § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s §§ 212 a nasl.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a § 211 ods. 2), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/526269/2014/Milv zo dňa 10.02.2014, rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/526890/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 a rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/527390/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 zamietol a rozhodnutie žalovaného č. 9601401/5/1043131/2014/KosA zo dňa 19.03.2014, rozhodnutie žalovaného č. 9601401/5/1575530/2014/KosA zo dňa 23.04.2014, rozhodnutie žalovaného č. 9601401/5/1575490/2014/KosA zo dňa 23.04.2014 a rozhodnutie žalovaného č. 9601401/5/1575417/2014/KosA zo dňa 23.04.2014 zrušil.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je:

- rozhodnutie č. 9601401/5/1043131/2014/KosA zo dňa 19.03.2014 a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný oznámil žalobcovi, že jeho odvolanie proti rozhodnutiu o vyrubení rozdielu dane Daňového úradu v Banskej Bystrici č. 9601401/5/526269/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 vo výške 16.580,- Eur za mesiac október 2011, doručené právnomu zástupcovi žalobcu dňa 27.02.2014,

považuje za nepodané.

- rozhodnutie žalovaného č.: 9601401/5/1575530/2014/KosA zo dňa 23.04.2014, ktorým žalovaný žiadosti žalobcu o odpustenie zmeškanej lehoty nevyhovel, pretože účastník daňového konania nepreukázal existenciu dôležitých dôvodov na predĺženie lehoty.

- rozhodnutie (oznámenie) žalovaného zo dňa 19.03.2014 č. 9601401/5/1043131/2014/KosA, ktorým oznámil žalobcovi, že jeho odvolanie proti rozhodnutiu o vyrubení rozdielu dane Daňového úradu v Banskej Bystrici č. 9601401/5/526890/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 vo výške 10.900,- Eur za mesiac november 2011 považuje za nepodané.

- rozhodnutie žalovaného zo dňa 23.04.2014 č. 9601401/5/1575490/2014/KosA, ktorým žiadosti žalobcu o odpustenie zmeškanej lehoty nebolo vyhovené.

- rozhodnutie (oznámenie) žalovaného zo dňa 19.03.2014 č. 9601401/5/1043131/2014/KosA, ktorým žalobcovi oznámil, že odvolanie proti rozhodnutiu o vyrubení rozdielu dane Daňového úradu v Banskej Bystrici č. 9601401/5/527390/2014/Milv zo dňa 10.02.2014 vo výške 30.000,- Eur za mesiac december 2011 považuje za nepodané.

- rozhodnutie žalovaného zo dňa 23.04.2014 č. 9601401/5/1575417/2014/KosA, ktorým žiadosti žalobcu o odpustenie zmeškanej lehoty nebolo vyhovené.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov §§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby najvyšší súd v preskúmvanej veci nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa vo svojom odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaná, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Práve tu je ťažisko činnosti správneho súdnictva, pretože dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva a Európskej únie.

Podľa § 14 ods. 1, 2 zák. č. 563/2009 Z.z. o správe daní (ďalej len zákon č. 563/2009 Z.z.) povinnosť doručovať podania elektronickými prostriedkami podľa § 13 ods. 5 finančnej správy má

- a/ daňový subjekt, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty,
- b/ daňový poradca za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní,
- c/ advokát za daňový subjekt, ktorého zastupuje pri správe daní,
- d/ zástupca neuvedený v písmenách b/ a c/ za daňový subjekt, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty, ktorého zastupuje pri správe daní.

Prílohy k podaniu môžu subjekty podľa odseku 1 doručovať aj inak ako elektronickými prostriedkami.

Podľa § 72 ods. 1 citovaného zákona; proti rozhodnutiu možno podať odvolanie, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak sa účastník konania odvolania nevzdal písomne alebo ústne do zápisnice.

Podľa § 72 ods. 2 citovaného zákona; odvolanie sa podáva písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane alebo orgánu, ktorého rozhodnutie je odvolaním napadnuté.

Podľa § 72 ods. 3 citovaného zákona; odvolanie možno podať do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje, ak tento zákon neustanovuje inak; najneskôr do uplynutia tejto lehoty možno podané odvolanie zmeniť alebo doplniť.

Podľa § 73 ods. 1 citovaného zákona; prvostupňový orgán môže rozhodnúť o odvolaní, ak mu v plnom rozsahu vyhovie. Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať odvolanie.

Podľa § 73 ods. 2 citovaného zákona; ak prvostupňový orgán o odvolaní podľa odseku 1 nerozhodne, postúpi odvolanie do 30 dní odo dňa začatia odvolacieho konania spolu s výsledkami doplneného daňového konania, s úplným spisovým materiálom a s predkladacou správou na rozhodnutie odvolaciemu orgánu; o takom postupe upovedomí daňový subjekt.

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona; sa podľa tohto zákona - daňového poriadku postupuje, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Z ustanovenia § 72 ods. 2 zák. č. 563/2009 Z.z. aj podľa názoru odvolacieho súdu výslovne vyplýva, že odvolanie možno podať aj písomne. Ustanovenie § 72 ods. 2 cit. zákona je totiž vo vzťahu k § 14 tohto zákona ustanovením špeciálnym pre podanie odvolania. Zo žiadneho ustanovenia cit. zákona č. 563/2009 Z.z. nevyplýva, že by bola stanovená zúžená možnosť podať odvolanie len elektronickými prostriedkami v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ zák. č. 563/2009 Z.z., t.j. u daňového subjektu, ktorý je platiteľom DPH. Na uvedenom závere nemení nič ani žalovaným namietaná skutočnosť, že ust. § 14 cit. zákona sa stalo účinným neskôr ako cit. ust. § 72 ods. 2 zák. č. 563/2009 Z.z., čím podľa žalovaného zákonodarca určil zúženie formy podania odvolania u vybraných resp. určených daňových subjektov taxatívne vymenovaných v § 14 ods. 1. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov považoval námietku žalovaného za neopodstatnenú, keďže novelizácia § 14 ods. 1 zák. č. 563/2009 Z.z. sa nedotkla ust. § 72 ods. 2 cit. zákona ako ustanovenia špeciálneho pre podanie odvolania.

Najvyšší súd SR s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobcu uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá tak, že v konaní úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich náhradu nežiadal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.